

4. Økologisk landbrug

Organic farming

Bedrifter og produktion I afsnit 4 præsenteres 3 tabeller vedrørende bedriftsstruktur og arealanvendelse på økologiske bedrifter i Danmark samt 3 tabeller om økologisk produktion af henholdsvis grønsager, mælk og æg.

Plantedirektoratet som kilde Tallene i tabel 4.1 og 4.3 stammer fra Plantedirektoratets rapport: Økologiske jordbrugsbedrifter 2001. Tabel 4.2 er derimod beregnet ud fra individuelle bedriftsoplysninger fra Plantedirektoratet. Ved fastlæggelse af begrebet bedriftstype er der taget udgangspunkt i typologien, der er nærmere beskrevet i afsnit 1. Således svarer planteavl, herunder gartneri til grupperne 1, 2, 3 og 6 i typologien, kvæg mv. til gruppe 4, andre husdyrbrug til grupperne 5 og 7 og blandede brug til gruppe 8.

Plantedirektoratet er ansvarlig for tildeling af autorisation til de økologiske bedrifter. Denne autorisation er en betingelse for at kunne sælge økologiske produkter samt for at opnå tilskud til økologisk landbrug.

Statistikken over de økologiske bedrifter er i tabel 4.1-4.3 sammenholdt med tallene for hele landbruget ud fra landbrugs- og gartneritællingerne 2000 og 2001. Det skal i den sammenhæng bemærkes, at der ikke er fuld sammenlignelighed mellem de to statistikker. Danmarks Statistiks tal omfatter alene bedrifter, der enten har mindst 5,0 hektar i dyrket areal eller et standarddækningsbidrag på mindst 4.000 ERE, se nærmere herom i afsnit 1. Plantedirektoratets opgørelse indeholder derfor små bedrifter, der ikke er omfattet af landbrugs- og gartneritællingen. På den anden side kan sammenligningen nok give et forholdsvis godt indtryk af det økologiske landbrugs betydning for det samlede landbrug i Danmark.

Husdyr Hvad angår husdyrbestanden, så foreligger der ikke oplysninger, der er sammenlignelige med landbrugs- og gartneritællingens opgørelse. Det kan dog nævnes, at ud af de 3.525 økologiske bedrifter, der var i 2001 så havde de 2.505 husdyr i et eller andet omfang, mens det for 2000 var 2.633 ud af 3.466 bedrifter. Der kan i et vist omfang være tale om husdyr, der ikke er omfattet af landbrugs- og gartneritællingen, fx pelsdyr og hjorte.

Økologisk produktion Tallene for økologisk producerede grønsager stammer fra Danmarks Statistiks tælling af grønsager på friland 2000.

Tallene for økologisk mælkeproduktion stammer fra Danske Mejeriers Mælkeudvalgs beretning. Se endvidere afsnit 12 A tabel 12.5.

Indvejningstallene for økologisk ægproduktion indsamles af Fødevarerdirektoratet. Se endvidere afsnit 12 C Æg.

I 2001 udgør den økologiske kødproduktion ifølge Plantedirektoratet som følger. Slagtekvægproduktion ca. 0,6 pct. af samtlige slagtninger, svineproduktionen ca. 0,3 pct. af samtlige slagtninger, moderfår og lam ca. 7 pct. af samtlige dyr og slagtekyllingeproduktionen ca. 0,3 pct. af samtlige slagtninger.

Tabel 4.1. Godkendte økologiske bedrifter fordelt efter arealstørrelse
Authorized organic farms by size of area

	2000		2001	
	Antal økologiske bedrifter <i>Number of organic farms</i>	I procent af alle bedrifter <i>In per cent of all farms</i>	Antal økologiske bedrifter <i>Number of organic farms</i>	I procent af alle bedrifter <i>In per cent of all farms</i>
I alt Total	3 466	6,4	3 525	6,6
Under 5,0 ha	415	..	392	..
5,0-9,9 ha	528	6,2	514	6,0
10,0-19,9 ha	629	5,6	660	6,5
20,0-29,9 ha	351	5,4	367	5,5
30,0-49,9 ha	389	4,3	418	4,9
50,0-99,9 ha	646	5,9	636	6,0
100,0 ha og over	508	7,6	538	7,7

Kilde: Plantedirektoratet: Økologiske jordbrugsbedrifter 2001.

Tabel 4.2. Godkendte økologiske bedrifter fordelt efter bedriftstype 2001
Authorized organic farms distributed by type of farming 2001

	Antal økologiske bedrifter <i>Number of organic farms</i>	Alle bedrifter <i>All farms</i>	Økologiske bedrifter i pct. af alle bedrifter <i>Organic farms in per cent of all farms</i>	
I alt	3 525	53 489	6,6	Total
Planteavl, herunder gartneri ...	2 072	28 552	7,3	Crop production, incl. horticulture
Kvæg mv.	848	10 912	7,8	Cattle etc.
Andre husdyrbrug	99	4 856	2,0	Other livestock farms
Blandede brug	506	9 168	5,5	Mixed farms

Tabel 4.3. Arealanvendelse på godkendte økologiske bedrifter 2001
Land use at authorized organic farms 2001

	ha		pct.		
	Økologiske bedrifter <i>Organic farms</i>	Alle bedrifter <i>All farms</i>	Økologiske bedrifter <i>Organic farms</i>	Alle bedrifter <i>All farms</i>	
Samlet areal³	130 794	2 675 566	100,0	100,0	4,9 Total area
Korn	36 690	1 536 516	28,1	57,4	2,4 Cereals
Bælgsæd	2 660	31 964	2,0	1,2	8,3 Pulses
Rodfrugter	1 164	107 811	0,9	4,0	1,1 Root crops
Industrifrø ¹	445	59 942	0,3	2,2	0,7 Seeds for industrial use
Frø til udsæd	1 772	84 958	1,4	3,2	2,1 Seeds for sowing
Græs og grønfoder ²	82 529	610 634	63,1	22,8	13,5 Grass and green fodder
Gartneri	1 076	20 880	0,8	0,8	5,2 Horticultural products
Braklægning	4 121	221 922	3,2	8,3	1,9 Set aside
Andre afgrøder	337	940	0,3	0,0	35,9 Other crops

Anm. Afgrødetallene for de økologiske bedrifter vedrører arealer, der er fuldt ud omlagt til økologisk drift.

¹ Ekskl. non food afgrøder med braklægningsstøtte.

² Ekskl. græs med braklægningsstøtte.

³ Ekskl. skov, væksthuse, gårdsplads, o.l.

Kilde: Plantedirektoratet: Økologiske jordbrugsbedrifter 2001.

Tabel 4.4. Økologisk grønsagsproduktion 2000
Organic vegetable production 2000

	Bedrifter <i>Number of farms</i>	Areal <i>Area</i>	Produktion <i>Production</i>	Procent af samlet produktion <i>Percentage of total production</i>	
	antal	ha	tons	pct.	
Grønsager i alt	143	1 142,1	33 847	22,3	Vegetables, total
Tidlig hvid- og spidskål	16	4,5	121	6,9	Spring and white cabbage
Efterårs- og vinterhvidkål	36	27,3	1 025	7,9	Other white cabbage
Rødkål	27	28,5	751	13,4	Red cabbage
Grønkål	32	7,7	156	33,7	Kale
Rosenkål	23	8,1	36	5,7	Brussels sprouts
Knoldselleri	35	25,8	501	18,2	Celeriac
Rødbeder	43	21,5	622	9,9	Beetroots
Gulerødder, frisk konsum	73	538,3	19 190	39,0	Carrots, fresh consumption
Gulerødder, industri	17	80,6	3 578	27,9	Carrots, industrial
Løg, Kepa (Zittauer), frisk konsum	66	124,9	3 070	15,7	Onions, fresh consumption
Løg, Kepa (Zittauer), industri	..	..	..	..	Onions, industrial
Icebergsalat	15	78,4	2 282	44,0	Iceberg lettuce
Andre salater	21	10,9	184	8,2	Lettuce, other
Kinakål	4	39,3	1 185	24,2	Chinese cabbage
Blomkål	10	32,8	388	7,4	Cauliflower
Porrer, frisk konsum	48	45,8	388	6,6	Leeks, fresh consumption
Porrer, industri	..	..	..	..	Leeks, industrial
Broccoli	10	5,5	70	4,3	Broccoli
Bladselleri	10	2,9	54	11,3	Celery
Ærter, frisk konsum	7	2,2	9	1,1	Peas, fresh consumption
Sukkermais	11	3,8	15	1,8	Sweet corn
Asparges	9	2,8	1	4,7	Asparagus
Squash	16	5,7	188	45,2	Squash
Krydderurter	17	4,9	28	2,2	Herb
Andre kulturer	49	39,4	...	...	Other vegetables

Tabel 4.5. Økologisk mælkeproduktion, bedrifter og kvote pr. mejeriår, herunder bedrifter under omlægning
Organic milk production, farms and quota scheme per quota year, including farms in proces of change

	Bedrifter <i>Number of farms</i>	Kvote <i>Quota scheme</i>	Andel af samlet kvote <i>Share of total quota scheme</i>
	antal bedrifter	mio. kg	pct.
1990	63	18	0
1993	132	39	1
1994	140	47	1
1995	147	50	1
1996	329	129	3
1997	430	183	4
1998	672	333	7
1999	751	395	9
2000	827	456	10
2001	749	440	10

Anm. Indvejning af økologisk mælk, se afsnit 12 A tabel 12.5.

Tabel 4.6.

Økologisk ægproduktion, bedrifter og indvejning

Eggs, organic production, farms and production

	Bedrifter <i>Number of farms</i>	Indvejning <i>Production</i>	Andel af samlet indvejning <i>Share of total production</i>
	antal bedrifter	mio. kg	pct.
1996	364	3,4	5
1997	478	3,8	6
1998	567	5,5	10
1999	580	6,3	12
2000	542	5,9	13
2001	468	7,0	13